

המקנא פרק ראשון סוטה

יב.

תורה אור השלם

1. על כן היתה חכמה לקבל בן יסנה הקניני לנחלה על היותו הוא יען אשר מלא אחריו יי אלהי ייחשע יד יד ולאשחור אבי תקוע היה שתי נשים הלאה ועצרה
2. דברי הימים א ד ה ויגני הלאה ערת וצמר ואתן
3. דברי הימים א ד ז ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד היארה תשליכו וכל הבת תחיון
4. ויהי אש שבת לוי ויקח את בת לוי
5. ויהי אש שבת לוי ויקח את בת לוי
6. ותגור אומר ויקס לך ועל הדין נגה אור
7. מושיבו עקרת הבית אהי הקנים שמחה ללוי
8. ויש אשת עמרם ויבד בת לוי אשר ולדה אתה ללוי במצרים ותלד לעמרם את אהרן ואת משה ואת מרים אחותם כמדבר כי נט
9. ותברך נאשה ותלד בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצטרף שלשה ירחים שמת ב ב ויקרא אליהם את האור כי טוב ויברל אלהים בין האור ובין החשך בראשית א ד ואלא יכלה עת הצפנו ותקח לו תבת נקא ותחטרה בחמר ובקפת ותשש בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאר
10. ויהי אש שבת לוי ויקח את בת לוי
11. ותגור אומר ויקס לך ועל הדין נגה אור
12. ותברך נאשה ותלד בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצטרף שלשה ירחים שמת ב ב ויקרא אליהם את האור כי טוב ויברל אלהים בין האור ובין החשך בראשית א ד ואלא יכלה עת הצפנו ותקח לו תבת נקא ותחטרה בחמר ובקפת ותשש בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאר

דיקא נמי דכסו. קרא אחרינא. כי משעתי ככלב לא קריה בן קנא דכתיבי צעמיאל (שופטים ב) אלא הקניני מלנשי ביתו ומגדוליו של קנא: עוובה שהכל עוובה. שמתחילה תולנית היתה כדקרי לה הכא יריעות (ד'ה"א ז) ולקמן קרי לה נמי חללה (ד'ה"א ז) ועוובה שעוובה כל נחורי ישראל מלש אומה: ופא מיסב נכסה. דכתיבי וממת עוובה ויקח לו וגו' [נס] אלא חלמיה הואי: לשם שמים. כגון זו שהיתה חולה ונשאה לשם שמים שדק נלמיה להין ומשה ואלה אומה דקייס ורוב נשים דומין לאמי האם דכ"ב ביש נחמין (דף ק:). ליריעום. בלי תואר דלמומיות דמתמת חוליה היתה ירקוקת: בונייה. אלו שמות

עלה שנהאן ועשאה נבונה כשאר נשים בנישואין וביניה ישר וסובב (וארדון): שיישר את עלמו. מלגעות את טעות המרגלים: ששיב את עלמו. מעמין. לשון הבט השובנה (ירמיה לא) יולאנית ומורדת. והכי נמי קרי ליה מרד בקרא אחרינא על סם שמרד בעלמ מרגלים: סרדה נילרו. שהיה מקימו לטעות עמין: שהוסמרו פניו. שקבל עליו תעניות הרבה שניכל מעלמ מרגלים: שנעשה לה כאב. להמטק נה נרפואות ומזונות הזריקין לחולה: שקטע את לבו לאכזי שבשמים. שלא להיות בעלמ מרגלים: תלסה. חולי: ולכסוף נערה. שנתרפאה ממלה ומזכה בתואר פנים כנערה: ובני תלסה. ובנייה חללה (שנניית ומתפלת משובמין היו להיות צרת וזהר ואתן: לרה לכרופוס. מתקנאות ביוסיה: מולין אסון לאשמו. שהיה מתחלה למשכך נשים: אף על עמו גור. דרש רבי תנחומא (א) יוס שגולד משה אמרו אצטגנינו היום גולד מושיעין של ישראל ואין אנו יודעים אם מלרי הוא או יהודי ועמנו וקיבין כל עמו ובקס מהן לימן לו הנולדים בו ביום וגור אף על עמו: כשחילה וסמין אסו. לא הוסיב שומרים אלא סמין על המילתו: ספליבו. שהשיב שומרין וקסדירין לדבר: ולכסוף על עמו. דפרשיט. וכיון שעבר היום ועדיין רוחין אצטגנינו שלא לקה העמיר הגזירה עד יוס שהושק ליאור: גדול הדור סיו. והיו הכל נשמעין לדבריו: על הזכרים ועל הנקיבות. שלא יולדו לא זכר ולא נקיבה: אלא בעולם הוה. שנולדים ומתים וחוזרים ומתים הן לעוה"ב. אמה גורת בעולם הזה ובעולם הבא שפיון שאינם נולדים אינן כאין לעולם הבא: כס מאה ושלשים. דמפרש ואזיל שגולדה בירידתן למצרים וישראל עמדו סם ר"י שנה ומשגולד מלה לא נמעכבו אלא פ' עינים דכתיבי ומשה בן שמונים שנה וגו' דכרס אל פרעה (שמות ז) וחלמה שנה ילאו מנאל שעברו מירידתם עד שגולד משה ק"ל שנה וכשהחזיר עמרת אל את יוכבד (א) היתה מעוברת ממשה כדאמרין לקמן בשמעמין: דאמר רבי חמא. ביש נחמין (א) ו יוכבד. כפרטן של יודי מלרי (א) אמה מואל שנעיס חקר אמה ובכללן אמה אומר הכלה מלרימה שבעים (א) זו יוכבד שהשלימה מניין כניסתן לעיר: סימני נערום. מורה ליי עולמיה כחורה כנשים ובתואר פנים ופסו הקמטים: אפיה הוה מיעברא ביה תלסה ירחי מעיקרא. מקמי דאהדרה כלקמן: מקיש לידסא וכו'. לא נכמז הריין זה

דיקא נמי דכתיבי 'הקניני ש"מ עוובה זו מרים ולמה נקרא שמה עוובה שהכל עוובה מתחילתה הוליד והלא מינסב הוה נסיב לה א"ר יוחנן כל הגושא אשה לשם שמים מעלה עליו הכתוב כאילו ילדה יריעות שהיו פניה דומין ליריעות ואלה בניה אל תקרי בניה אלא בונייה ישר שיישר את עצמו שובב ששיב את יצרו וארדון שרדה את יצרו ואיכא דאמרי על שהיו (א) פניה דומין לורד ואלאשחור אבי תקוע היו שתי נשים חללה וגערה אשחור זה כלב ולמה נקרא שמו אשחור שהושחרו פניו בתעניות שמו לה כאב תקוע שתקע את לבו לאכזי שבשמים היו שתי נשים געשה מרים כשתי נשים חללה וגערה לא חללה וגערה הואי אלא בתחילה חללה ולכסוף נערה (א) ובני חללה צרת וצהר ואתן צרת שנעשית צרה לחברותיה צהר שהיו פניה דומין כצהרים אתנן שכל הרואה אותה מוליד אתן לאשתו ויצו פרעה לכל עמו א"ר יוסי בר' חנינא אף על עמו גור ואמר ר"י בר' חנינא שלש גזירות גור בתחילה אם בן הוא והיתן אותו (א) ולכסוף כל הבן הילוד היארה תשליכוהו ולכסוף אף על עמו גור ויולך איש מבית לוי להיבן הלך אמר רב יהודה בר זבינא שהלך בעצת בתו תנא עמרם גדול הדור היה כיון (א) (שראה שאמר) פרעה הרשע כל הבן הילוד היארה תשליכוהו אמר לשואו אנו עמלין עמד וגירש את אשתו עמדו כולן וגירשו את נשותיהן אמרה לו בתו אבא קשה גזירתך יותר משל פרעה שפרעה לא גור אלא על הזכרים ואתה גזרת על הזכרים ועל הנקיבות פרעה לא גור אלא בעוה"ז ואתה בעוה"ז ולעוה"ב פרעה הרשע ספק מתקיימת גזירתו ספק אינה מתקיימת אתה צדיק בודאי שגזירתך מתקיימת שנאמר (תגור אומר ויקס לך עמד והחזיר את אשתו עמדו כולן והחזירו את נשותיהן ויקח (א) ויוחזרו מיביע ליה א"ר יהודה בר זבינא געשה (א) לוי מעשה ליקוחין הושיבה כאפרית וארין ומרים מרקיין לפניה ומלאכי השרת אמרו (א) אם הבנים שמחה את בן לוי (א) אפשר בת מאה ושלשים שנה הוויא וקרי לה בת (דא"ר חמא בר' חנינא זו יוכבד שהורתה בדרך ולידתה בין החומות שנאמר (א) אשר ילדה אותה ללוי במצרים לידתה במצרים ואין הורתה במצרים א"ר יהודה (א) שנולדו בה סימני נערות (תגור אומר ותלד בן והוא הות מיעברא ביה תלתא ירחי מעיקרא א"ר יהודה בר זבינא מקיש לידתה להורתה מה הורתה שלא בצער אף לידתה שלא בצער מכאן לנשים צדקניות שלא היו בפיתקה של חוה (תרא אותו כי טוב הוא תניא ר"מ אומר טוב שמו ר' יהודה אומר טוביה שמו רבי נחמיה אומר הגון לנביאות אחרים אומרים גולד כשהוא מהול ויחמיה אומרים בשעה (א) שנולד משה נחמלא הבית כולו אור כתיבי הכא ותרא אותו כי טוב הוא וכתיבי התם (א) וירא אלהים את האור כי טוב (א) ותצפנו שלשה ירחים דלא מנו מצרים אלא משעה דאהדרה והיא הות מיעברא ביה תלתא ירחי מעיקרא (א) ולא יכלה עוד הצפינו אמאי תצפניה ותיויל אלא כל היכא דהוו שמעי מצראי דמתיליד ינוקא ממשו ינוקא התם כי היכי דלישמעינהו ומעוי (בהדיהו) דכתיבי (א) אחוה לנו שועלים שועלים קטנים וגו' (א) ותקח לו תבת נקא מאי שנא גומא א"ר אלעזר (א) מיבין לצדיקים שממונם חביב עליהן יותר מוהן וכל כך למה לפי שאין (א) פושטין דיהן בגול רבי שמואל בר נחמני אמר דבר רך שיכול לעמוד בפני דבר רך ובפני דבר קשה ותחמרה בחמר ובזפת תנא חמר מבפנים ופת מבחוץ כדי שלא יריח אותו צדיק ריח רע ותשם בה את הילד ותשם בסוף רבי אלעזר אומר ים סוף רבי שמואל בר נחמני אמר

הגרות הב"ח (א) י"ח ד"ה בת חלה (א) ר"ה יוכבד כדר היתה: (א) ר"ה אחוה ויח הקטנים שדירי מתבליים (א) ר"ה דבר קר ויח יהודי ומקל כלן הוא ינוקא ומשכר אלן דבר רך נתקל ויזקיק לחמור: (ד) תוס' ויקרי חמור ויח אפלינו ריח. כיצ' שין ויכ' דף טו דף כ"ג כמות' ד"ה נתן ח"ה טס מילוי קוסיא ז' ז':

הגרות הב"ח

(א) י"ח ד"ה בת חלה (א) ר"ה יוכבד כדר היתה: (א) ר"ה אחוה ויח הקטנים שדירי מתבליים (א) ר"ה דבר קר ויח יהודי ומקל כלן הוא ינוקא ומשכר אלן דבר רך נתקל ויזקיק לחמור: (ד) תוס' ויקרי חמור ויח אפלינו ריח. כיצ' שין ויכ' דף טו דף כ"ג כמות' ד"ה נתן ח"ה טס מילוי קוסיא ז' ז':

גליון הש"ס

רש"י ד"ה שייבב את קעטו בו וה"ל ק"ל ליה סידר. דה"א ז' י:

מוסף רש"י

וקרי לה בת. ששה הוא ליה למתנה. ותמן דנת מלה ושלשם היתה דא"ר חמא בר' חנינא זו יוכבד כו'. ונת ליה דקאמר קרא ייטו נת ליה משה. כסו לו ליה ואלא נתיב קאשיב לה כהכלה לפי שלא כלה למצרים אלא כגון אמה ולידה בין החומות. כגומי כותן מלרי. ומתום דקאמר נדכן בני הורתה. קאמר נמי בין החומות בני לידתה וישרים ב"ב ק"ל. אשר ילדה. קרא מירל הוא הוה כנר מתי בת לוי ושם קב. כשנכנסו לתוך החומה ילמדה הוה הלימה מן שמים (בחדר כי נס). אלא משעה דאהדרה. שמו לה התנאים מוס השחירה הוה ילמדה לשמה חשיבת חוה אמה שהיילת לטעה וילת המועטין ויהי נדקו אמריה לטוף תשעה (שמות ב' ז').

הגון דין שלה ויטר גזירות קלמיה דעצנו והריין: הגון לנביאות. רלמה צרות הקודש שמת (א) אלה הגון לנביאות: ולכסוף ביה מלמא ירחי מעיקרא ומהכא נפקא לן: אמאי ספלינו וסוייל. מלמה שלפין כמסמרים היה דכתיבי ותלפניה מה יש לה ללג: ומעוי הפס. ולועק סס ודך מיוק ללעוק כששומע קול מיוק חנינו: אחוה לנו שועלים. נת קול אומר למי הים אחוה לנו שועלים הקטנים (א) המתבטלים את הכרמים בהיותם סמלר בעוד הפרי קטן: שחביב עלינו ממוין. שדמיו מועטין ואף על פי שהיה משתמר גופו יותר בשל עינים שקשים וחוקים: דבר רך. כזה הוא משתמר יפה מן הכל לפי שהדבר הקשה כשהמים מוליכין אותו בחוקה (א) הוא נתקל והוא ינוקא וישכר אלן דבר קל נתקל ויזקיק כלן לחמור: ריח רע. של זפת: אגם

הגון דין שלה ויטר גזירות קלמיה דעצנו והריין: הגון לנביאות. רלמה צרות הקודש שמת (א) אלה הגון לנביאות: ולכסוף ביה מלמא ירחי מעיקרא ומהכא נפקא לן: אמאי ספלינו וסוייל. מלמה שלפין כמסמרים היה דכתיבי ותלפניה מה יש לה ללג: ומעוי הפס. ולועק סס ודך מיוק ללעוק כששומע קול מיוק חנינו: אחוה לנו שועלים. נת קול אומר למי הים אחוה לנו שועלים הקטנים (א) המתבטלים את הכרמים בהיותם סמלר בעוד הפרי קטן: שחביב עלינו ממוין. שדמיו מועטין ואף על פי שהיה משתמר גופו יותר בשל עינים שקשים וחוקים: דבר רך. כזה הוא משתמר יפה מן הכל לפי שהדבר הקשה כשהמים מוליכין אותו בחוקה (א) הוא נתקל והוא ינוקא וישכר אלן דבר קל נתקל ויזקיק כלן לחמור: ריח רע. של זפת: אגם

הגון דין שלה ויטר גזירות קלמיה דעצנו והריין: הגון לנביאות. רלמה צרות הקודש שמת (א) אלה הגון לנביאות: ולכסוף ביה מלמא ירחי מעיקרא ומהכא נפקא לן: אמאי ספלינו וסוייל. מלמה שלפין כמסמרים היה דכתיבי ותלפניה מה יש לה ללג: ומעוי הפס. ולועק סס ודך מיוק ללעוק כששומע קול מיוק חנינו: אחוה לנו שועלים. נת קול אומר למי הים אחוה לנו שועלים הקטנים (א) המתבטלים את הכרמים בהיותם סמלר בעוד הפרי קטן: שחביב עלינו ממוין. שדמיו מועטין ואף על פי שהיה משתמר גופו יותר בשל עינים שקשים וחוקים: דבר רך. כזה הוא משתמר יפה מן הכל לפי שהדבר הקשה כשהמים מוליכין אותו בחוקה (א) הוא נתקל והוא ינוקא וישכר אלן דבר קל נתקל ויזקיק כלן לחמור: ריח רע. של זפת: אגם

הגון דין שלה ויטר גזירות קלמיה דעצנו והריין: הגון לנביאות. רלמה צרות הקודש שמת (א) אלה הגון לנביאות: ולכסוף ביה מלמא ירחי מעיקרא ומהכא נפקא לן: אמאי ספלינו וסוייל. מלמה שלפין כמסמרים היה דכתיבי ותלפניה מה יש לה ללג: ומעוי הפס. ולועק סס ודך מיוק ללעוק כששומע קול מיוק חנינו: אחוה לנו שועלים. נת קול אומר למי הים אחוה לנו שועלים הקטנים (א) המתבטלים את הכרמים בהיותם סמלר בעוד הפרי קטן: שחביב עלינו ממוין. שדמיו מועטין ואף על פי שהיה משתמר גופו יותר בשל עינים שקשים וחוקים: דבר רך. כזה הוא משתמר יפה מן הכל לפי שהדבר הקשה כשהמים מוליכין אותו בחוקה (א) הוא נתקל והוא ינוקא וישכר אלן דבר קל נתקל ויזקיק כלן לחמור: ריח רע. של זפת: אגם